

Gudri apgavikė

Viename kaime gyveno neturtinga moteriškė. Neturėjo ji nei žemės, nei gyvulių ir vos ne vos prasimaitino. Mato moteriškė, kad kas metai vis blogiau ir blogiau ir reikia ko nors griebtis.

„Jeigu nieko darbu nepasiekiau, tai reikia griebtis melo ir gudrumo“, – pasakė sau moteriškė ir pradėjo kurti planus, kaip geriau pameluoti ir kitus apgauti.

Taip sugalvojusi pranešė kaimynams, kad ji gali atspėti viską, kas vyksta šiame margame pasauly. Pasiskelbė tai pasiskelbė, bet niekas ja netiki, ir gana.

Vieną dieną apgavikė paėmė kaimynų ožką ir nuvedusi įkišo į anglių degimo duobę.

Pasigedo kaimynas ožkos, ėmė jos visur ieškoti, bet negalėjo niekur surasti. Netrukus, kur buvus nebuvus, prisistatė ir naujoji burtininkė.

– Ar nematei mano ožkos? – klausia kaimynas.

– Ne, – purto galvą moteriškė, – tačiau jeigu nori, aš išbursiu, kur ji yra.

– Burk! – sutiko kaimynas.

Apgavikė įėjo į savo trobelę, o po valandėlės išėjusi sako:

– Mano burtai rodo, kad tavo ožka antai anglių duobėje.

Kaimynas nuėjęs tikrai rado ožką duobėje ir labai dėkojo moteriškei už išbūrimą.

Netrukus apgavikė nužiūrėjo, kad vienas ūkininkas jaučius palieka nakčiai pievoje. Nutaikiusi progą, kai niekas nemato, paėmė jaučius ir nuvedusi į girią pririšo prie pakelėje augančio medžio. Tada pasislėpusi už krūmo ėmė laukti. Po kurio laiko žiūri – eina pažįstamas žydas iš gretimo miestelio. Pastebėjęs jaučius žydelis apsidairė, ar niekas nemato, atrišo juos nuo medžio ir nusivedė. Moteriškė sugrįžo namo.

Greitai pas ją atbėgo ūkininkas, kurio jaučiai dingo, ir sako:

– Meldžiamoji, greičiau burk ir pasakyk, kur mano jaučiai dingo.

– Gerai, – sutiko apgavikė, – bet už tai man turėsi duoti rugių maišą ir lašinių paltį.

– Duosiu, duosiu, – nekantrauja ūkininkas, – tik greičiau sakyk, kur mano jaučiai.

Moteriškė nuėjo į trobą, o po valandėlės sugrįžusi sako:

– Tavo jaučiai miestelyje pas žydą. Skubinkis, kad nepapjautų!

Ūkininkas raitas nujojo į miestelį ir rado žydą besitaisantį pjauti jo jaučius. Tuoju juos atėmė ir linksmas grįžo namo.

Praėjo mėnuo, ir apgavikė vėl dairosi, ką čia sugalvojus. Paėmė kito ūkininko arklių ir nuvedusi jį į girią pririšo prie ąžuolo. Vos spėjo pareiti namo, kaip prisistatė nusigandęs ūkininkas.

– Kaimynėle, arklys pradingo. Toks geras ir brangus. Greičiau burki.

Bet moteriškė branginasi:

– Galiu burti, bet turėsi duoti sidabrinį pinigą. Kitaip nieko nebus.

– Duosiu, duosiu, – sutinka ūkininkas, – juk arklys tai ne vieną sidabrinį kainuoja. Tik skubėk, susimildama.

Moteriškė vėl pasisukiojo po trobą ir išėjusi sako:

– Bėk greit į mišką ir prie to storulio ąžuolo rasi savo arklių.

Ūkininkas apsidžiaugė ir klausia:

– Gal galėčiau ten pasislėpęs pasaugoti ir vagį sugauti?

– Nė negalvok! – suniekino jį apgavikė. – Vagies jau seniai pėdos atšalo. Jis dabar toli ir nebegrįš.

Nubėgo ūkininkas į girią ir rado savo arklių. Arklys jį pamatęs sutiko žvengimu. Ūkininkas labai apsidžiaugė ir atidavė moteriškei sidabrinį, kaip ir buvo žadėjęs.

Toli nuėjo garsas apie tą moteriškę. Žmonės kalbėjo, kad ji viską pasaulyje žino ir moka geriausiai burti.

Tuo laiku vieno turtingo pono pradingo skrynutė su auksu. Kažkas jam pasakė apie burtininkę. Nusiuntė ponas vežėją su liokajum, kad parvežtų tą moteriškę.

Apgavikė mato, kad čia ne juokai, ir nenori važiuoti, bet tarnai, kuriems ponas buvo griežtai įsakęs ją parvežti, įsodino prievarta į karietą ir atbogino pas poną.

O skrynutę su auksu kaip tik buvo pavogę vežėjas ir liokajus. Jie irgi girdėjo, kad moteriškė viską atspėja, ir sėdėjo karietoje nei gyvi, nei mirę. Apgavikė pykdama ant tarnų, kurie ją prievarta įsodino karieton, visą kelią nesiliovė burbėjus:

– Ir vienas, ir kitas... ir vienas, ir kitas...

Pabalo iš baimės abu tarnai galvodami, kad burtininkė jau atspėjo, kas pavogė pono auksą, ir puolę ant kelių pradėjo jai rankas bučiuoti prašydami, kad neišduotų jų ponui. Ponas labai žiaurus ir juos mirtinai užplaks.

Apgavikė tuoju suprato viską ir sako:

– Galiu ir neišduoti, bet ką man už tai duosit?

Juodu tuoju prižadėjo po dešimt auksinių, kad tik ji nenurodytų ponui kaltininkų.

– Gerai, – sutiko, – išgelbėsiu judu. Bet pinigus kad man šį vakarą atneštumėte į mano kambarį. Be to, parodykit, kur paslėpėte skrynelę su auksu, nes man daug darbo ir vargo, kol išburiu paslėpto daikto vietą.

Liokajus su vežėju sutiko.

– Skrynelę su auksu paslėpėme kūdroje. Dabar pro ją važiuosim ir jums parodysim.

Viską iš jų iškvotusi moteriškė jau drąsiai atvažiavo į dvarą ir išdžiai nužingsniavo į pono rūmus.

– Štai ir atvykau, ponuli. Bet už mano darbą reikės brangiai užmokėti. Jei negausiu trečdalio prapuolusio aukso, tai visai nepradėsiu burti.

Ponas ir šiaip kraipo galvą, ir taip, bet nėra kas daryti. Neduos trečdalio, neatgaus viso aukso. Pasikraipė, pamurmėjo ir sutiko, nes skrynelėje buvo tūkstantis auksinių.

– Gerai, – sako, – sutinku. Burk, meldžiamoji.

– Prieš būrimą turiu gerai išsimiegoti, kad man niekas netrukdytų, o rytoj parodysiu ponui, kur paslėpta skrynelė su auksu.

Ponas liepė atskirame kambaryje pataisyti jai lovą ir visiems vaikščioti ant galų pirštų, kad nesutrukdytų miego.

O moteriškė dar prieš miegą pasiėmė iš tarnų sutartus dvidešimt auksinių ir ramiausiai atsigulė.

Gerai išsimiegojusi rytą nuėjo pas poną ir sako:

– Dabar, ponuli, einam ieškoti prapuolusių pinigų. Prašom pašaukti tarną.

Ponas pašaukė tarną, ir visi trys išėjo iš rūmų.

– Pono pinigai paskandinti kūdroje, – pareiškė moteriškė. – Reikia paimti graibštą ir juos išgriebti.

Liokajus atsinešė graibštą ir pagraibęs vandenyje ištraukė skrynelę su auksu. Tačiau ponas, įtardamas liokajų, jos klausia:

– Ar ne mano tarnų čia darbas?

– Ne, ne, ponuli, – užginčijo moteriškė. – Tikrasis vagis jau toli: už kalnų, už girių. Jisai iš bėdos įmetė skrynelę į vandenį. Dabar negriš, nes žino, kad aš esu tamstos dvare.

Bet poną dar labiau apniko abejonės. Jis nenorėjo patikėti, kad ši paprasta kaimietė gali viską žinoti. Atidavęs jai prižadėtą dalį, ponas vakare iškėlė didelę puotą, į kurią pakvietė daug ponų ir bajorų. Kartu už stalo pasodino ir burtininkę. Tiktai tarnams įsakė, kad visiems ponams patiektų po keptą jerubę, o burtininkei – keptą varną.